

Ирена ЈАВОРСКИ

**КРИТИЧКО ПРЕИСПИТИВАЊЕ
ВИЗУЕЛНОГ НАСЛЕЂА
БЕОГРАДСКИХ НАДРЕАЛИСТА –
ОД КЛИКЕРА ДО КОМЕНТАРА**

Факултет за медије и
комуникације у Београду

(Дејан Сретеновић, *Урнебесни кликер*, Београд:
Службени гласник, 2016, 263 стр.)

Својом последњом књигом *Урнебесни кликер* – збирком текстова посвећених надреалистичком покрету у Србији (1929–1932) – Дејан Сретеновић, кустос Центра за визуелну културу у Музеју савремене уметности у Београду, историчар и теоретичар модерне и савремене уметности југословенског, пост и ванјугословенског простора – скреће пажњу на важност поновног тумачења, односно историографско-теоријске контекстуализације надреалистичког наслеђа, и то, пре свега, у домену визуелних уметности. Иако ауторову полазну мотивацију представља теза о „диспропорцији између пролога о књижевном и прилога о уметничком сегменту продукције београдских надреалиста, у корист ових првих“,¹ која се имплицитно понавља и надовезује на већ постојеће увиде², а тиме и покреће питање полемичности *Урнебесној кликера*, Сретеновићев напор се може посматрати и у релацији с актуелним теоријским тенденцијама, које заговарају повратак модернистичком, а самим тим и авангардистичком наслеђу.

[...]

1 Дејан Сретеновић, *Урнебесни кликер*, Београд: Службени гласник, 2016, 9. Сви наредни цитати дати су према овом издању и биће обележени бројем странице у главном тексту.

2 На пример, увиде теоретичара уметности Јеше Денегрија, који у књизи *Модернизам/Авангарда* (2012) пише о појави накнадне, како домаће тако и међународне ревалоризације надреалистичке ликовне продукције, која није могла започети пре 1969. године.